

NOTAT

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Kemikalier
Ref. GRELO
Den 8. februar 2017

Notat vedrørende fakta på allergiområdet – udbredelse og omkostninger

Den seneste befolkningsundersøgelse af hyppigheden af kontaktallergi i Danmark, den såkaldte Glostrupundersøgelse fra 2006, viste, at 10 % af den voksne befolkning har kontaktallergi overfor et eller flere kemikalier. Siden er antallet af eksempatienter, som testes for kontaktallergi øget, hvilket tyder på en øget forekomst af allergi.

En undersøgelse af befolkningen i fem EU-lande (Tyskland, Holland, Portugal, Sverige og Italien), baseret på data indsamlet i 2008-2011, viser et væsentligt højere niveau end i den tidligere danske undersøgelse, omend der var stor forskel på hyppigheden i de forskellige lande. I gennemsnit havde 27,7 % af de undersøgte kontaktallergi, spændende fra ca. 17 % i Sverige til ca. 34 % i Portugal. Undersøgelsen viste ligeledes, at de mest udbredte årsager til kontaktallergi var metaller, konserveringsmidler og parfumestoffer, som gav anledning til allergi hos henholdsvis 16 %, 6 % og 5 % af de undersøgte. I denne undersøgelse blev befolkningen testet for allergi overfor flere forskellige kemikalier end i den danske undersøgelse, hvorfor hyppigheden i de to studier ikke er direkte sammenlignelig.

Videncenter for Allergi vurderer, at blandt personer med kontaktallergi vil ca. halvdelen have symptomer i løbet af et år.

Centeret vurderer ligeledes, at 90 % af tilfældene af kontaktallergi er relateret til forbrugerprodukter, og at 10 % er arbejdsbetinget.

Arbejdstilsynet oplyser følgende vedrørende konsekvenser af udsættelse for de mest allergene kemikalier:

I årene 2012-2016 er der i gennemsnit anmeldt godt 3.400 tilfælde af erhvervsbetingede hudsygdomme og luftvejssygdomme, uanset hvilken påvirkning der er årsagen i arbejdsmiljøet. Fordelingen af anmeldelser for de enkelte år fremgår af skemaet nedenfor.

Alle anmeldte erhvervsygdomme vedr. hud og luftvejssygdomme					
Sygdom	2012	2013	2014	2015	2016*
Hudsygdomme	2662	2764	2941	2858	2496
Luftvejssygdomme	655	658	674	647	739
I alt	3317	3422	3615	3505	3235

*Tallene for 2016 er foreløbige tal. Der kan indkomme flere anmeldelser for 2016, og tallene er endeligt ikke kvalitetssikrede.

Mindre end 1/5 af de anmeldte hud-og luftvejssygdomme er anmeldt som allergisk betingede sygdomme vurderet ud fra den diagnose, lægen har angivet ved anmeldelse af erhvervssygdommen. Af de påvirkninger, der er anmeldt som formodet årsag i arbejdsmiljøet til de allergiske hud- og luftvejssygdomme, udgør kemiske og industrielle påvirkninger omkring tre fjerdedele af påvirkningerne.

Med hensyn til fordelingen på brancher viser tidligere opgørelser for den samme periode (2012-2015), at antallet af anmeldte hudsygdomme i forhold til beskæftigede, er markant højere i frisørbranchen set i forhold til øvrige brancher. Gennemsnittet for alle brancher var i de tidligere opgørelser godt 10 pr. 10.000 ansatte, mens det for frisørbranchen var omkring 50. Dette vurderes fortsat at være billedet i dag, men tallene for 2016 foreligger ikke endnu, da beskæftigelsestallene fra Danmarks Statistik først foreligger senere i 1. halvår 2017, og anmeldte erhvervssygdomme fordelt på brancher først foreligger i andet halvår 2017.”

Omkostningerne ved allergi opdeles traditionelt i 3 kategorier:

- 1) Direkte omkostninger til diagnosticering, lægebehandling og medicin.
- 2) Produktionstab som følge af tabte arbejdsdage.
- 3) Velfærdstab som følge af begrænset aktivitetsniveau.

Udgiften for at stille en diagnose er 1.400 kr., hvortil kommer årlige udgifter på 2.100 kr. til lægebesøg og medicin. For chromallergikere, som der var særlig fokus på i forbindelse med det danske forslag om at begrænse afgivelsen af chrom VI fra læder, er de årlige direkte udgifter skønnet til 5.000 kr.

Produktionstab ved kontaktallergi vurderes generelt til 1,6 dage svarende til 3.700 kr. per år for personer i beskæftigelse. Hvis tabet fordeles på alle personer over 20 år er tabet ca. 2.200 kr. Tallet kan variere, og for chrom VI allergi er der skønnet et årligt arbejdstab på 7 dage i resten af arbejdslivet, svarende til 16.000 kr. for beskæftigede.

Velfærdstab afhænger af antallet af dage med symptomer og værdien per symptomdag. Antallet af symptomdage kan variere meget og afhænger bl.a. af, om personen stadig udsættes for stoffet. Generelt regnes med symptomer i 20 % af tiden, men for chromallergikere er skønnet væsentlig højere, nemlig 200 symptomdage per år i det første år faldende til 100 symptomdage per år efter 20 år. Med udgangspunkt i de priser, der anvendes på transportområdet, nemlig 375 kr. (50€) pr. symptomdag, er det årlige velfærdstab generelt på ca. 27.500 kr., mens det for chrom er 75.000 kr. faldende til 37.500 kr. pr. år.

I runde tal vurderes de årlige udgifter per allergitilfælde samlet set til godt 30.000 kr., men for eksempelvis chrom er skønnet på over 100.000 kr. pr. tilfælde i de første år faldende til knap 60.000 kr.

Kombineres omkostningsskønnene ovenfor med hyppigheden af allergi, hvor det konservativt vurderes, at ca. 10 % af den voksne befolkning i Danmark har allergi over for et eller flere kemiske stoffer, skønner Miljøstyrelsen¹ de årlige udgifter fra kontaktallergi til ca. 14 mia. kr. Heraf er de 0,9 mia. kr. direkte udgifter, tabte arbejdsdage udgør 1,0 mia. kr., mens velfærdstab udgør ca. 12,1 mia. kr. Hertil kommer omkostninger for allergi for børn og unge under 20 år, som ikke indgår i

¹ Dette skøn er beregnet på basis af Miljøprojekt 2004/929 opdateret til 2016 priser og vurderinger foretaget i forbindelse med det danske forslag om EU-begrænsning af krom(VI) afgivelsen fra læder, som trådte i kraft den 1. maj 2015. Der knytter sig stor usikkerhed til beregningerne.

beregningerne. Endvidere kan hyppigheden som nævnt ovenfor være større end de 10 %, og de reelle omkostninger kan derfor være væsentlig højere end det angivne skøn.

For nikkel, som 5,9 % af befolkningen er allergiske over for, udgør de samfundsmæssige omkostninger pr. år 10 mia. kr., hvoraf de direkte udgifter udgør 0,7 mia. kr., mens tabte arbejdsdage udgør 0,6 mia. kr. For chrom VI, som 0,37 % vurderes at være allergiske over for, er de tilsvarende beløb henholdsvis 0,7 mia. kr., 45 mio. kr. og 38 mio. kr.

Det er tydeligt, at der er ganske store samfundsøkonomiske besparelser, hvis allergitilfælde kan forebygges. Cowi beregnede i 2004, at forbuddet mod nikkel i forbrugerprodukter havde givet sundhedsmæssige gevinster på ca. 10 mia. kr. (2002 prisniveau), idet det forudsattes, at antallet af nye nikkelallergikere ellers ville have været dobbelt så højt. Efterfølgende tal viser, at nikkelallergi rent faktisk er faldet som forudsat. For chrom VI er den beregnede sundhedsmæssige gevinst ved læderreguleringen beregnet til 4,4 mia. € i EU over en 20 årig periode, hvoraf gevinsten isoleret for Danmark vurderes til 375 mio. kr. (2010 prisniveau).